

B O U W S T E N E N

GLASTUINBOUW ZUIDPLASPOLDER

bouwstenen van de sector glastuinbouw voor het Intergemeentelijk Structuurplan en het Streekplan Zuid-Holland-Oost vastgesteld door Stuurgroep Glastuinbouw Zuidplaspolder op 1 juli 2005

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	5
1. DE DRIE PIJLERS VAN ONZE INZET	6
2. BEVINDINGEN VAN HET ONTWERPONDERZOEK	9
2.1 Primaire bevindingen	
2.2 Secundaire bevindingen	
2.3 Realiseerbaarheid	
3. DE KERN VAN ONS BETOOG	12
3.1 Zoning en kaart	
3.2 Enveloppen	
3.3 Pilot/realisatie bij voorrang	
4. OVER ONZE STUURGROEP	16
4.2 Ons Werkprogramma	
4.3 De sector waar wij ons op richten	
BIJLAGEN	
I Impressie resultaten Meervoudige Ontwerpopdracht, accent op combinatie van glas met wonen (Mecanoo architecten)	19
II Impressie resultaten Meervoudige Ontwerpopdracht, accent op combinatie van glas met bedrijfsterrein (BVR)	27
III Samenstelling Stuurgroep Glastuinbouw Zuidplaspolder	35
IV Projectsecretariaat	35
V Subsidiënten/sponsors	35

VOORWOORD

In het kader van de totstandkoming van het Intergemeentelijk Structuurplan (ISP), reageren wij in de vorm van een tussentijdse rapportage. Wij hebben voor deze vorm gekozen, omdat wij bouwstenen willen aanbieden voor de verdere uitwerking van de plannen voor de Zuidplaspolder. Deze bouwstenen hebben wij in de afgelopen kwartalen ontwikkeld in een open planvormingsproces in wisselwerking met vele partijen, waaronder ook de Projectorganisatie van RZG.

Onze bouwstenen dienen geplaatst te worden in de volgende context:

- De glastuinbouwcluster is een economische speler van mainport-formaat. Bovendien is de sector bijzonder innovatief en draagt zo ook bij aan het vitaal houden van de Nederlandse economie.
- In het geval van de Zuidplaspolder voegen we daar nog een dimensie aan toe: glastuinbouw in symbiose met verstedelijking. In de afgelopen maanden hebben we dit laatste onderwerp uitvoerig bestudeerd, met positieve bevindingen.
- Deze symbiose heeft een win-win-karakter: wederzijds profiteren van elkaars nabijheid: toplocatie voor de tuinbouw in combinatie met nieuwe stedelijkheid.
- Wij zijn er, na uitvoerige studie en veel interactie, van overtuigd dat zich hier bijzondere kansen voordoen, ook op de schaal van Nederland bezien. Wel zijn daarvoor nieuwe allianties nodig tussen onze sector en stedelijke partners. Bij een aantal van deze potentiële partners is tijdens de interactie het enthousiasme gegroeid om met onze sector samen te werken bij de verdere planvorming.
- Wij nemen het initiatief voor een gedegen aanpak, ook in de richting van de overheden, van deze bijzondere samenwerking. In de vorm van één of twee pilots willen wij de dialoog aangaan in de richting van: "Glastuinbouw Zuidplaspolder, wereldspeler in symbiose met de nieuwe stad".

*Stuurgroep Glastuinbouw Zuidplaspolder,
J. Heijkoop, voorzitter*

1. DE DRIE PIJLERS VAN ONZE INZET

De inzet van onze Stuurgroep berust op drie pijlers:

- toplocatie realiseren voor ondernemers in de glastuinbouw
- symbiose tussen glas en (nieuwe) stedelijkheid tot stand te brengen
- proeftuin te zijn voor de ontwikkeling van nieuwe concepten voor glastuinbouw in de Randstad en in Nederland

toplocatie voor ondernemers in de glastuinbouw

Onze eerste pijler is gericht op het realiseren van een toplocatie voor ondernemers in de glastuinbouw. Toplocatie in de zin van optimale omstandigheden op de punten van bedrijfseconomie, teelttechniek, innovatie en bedrijfsontwikkeling.

Toplocatie ook, omdat deze locatie bij uitstek aantrekkelijk is voor topondernemers uit de sector. Op deze wijze kan deze locatie een bijdrage leveren aan de nodige herstructurering (i.c. ruimte maken), elders in de Glas-As/Greenport Zuid-Holland. Daarnaast zien wij ook goede mogelijkheden om glastuinbouwbedrijven uit Nieuwerkerk aan den IJssel en elders uit de Zuidplaspolder naar de reeds bestaande (en blijvende) of de nieuwe glaslocatie te verplaatsen; daarop gaan we in paragraaf 3.2 nader in. De volgende punten zijn voor de eerste pijler van cruciale betekenis:

- wij houden onverkort vast aan de omvang van de nieuwe locatie: 300 ha, waarvan 100 ha voor verplaatsing van "verspreid liggend glas". Er is een grote vraag naar vestigingsruimte; kandidaten voor grote nieuwe kavels hebben zich bij ons gemeld
- concessies aan tuinbouwtechnische eisen zijn niet nodig, bij het inspelen op de nabije stad
- voldoende flexibiliteit inbouwen want de ontwikkelingen in de sector gaan snel

- deze symbiose blijkt economisch haalbaar qua m2 prijs voor de glastuinbouw
- nader te bepalen vorm van "selectie aan de poort": de ondernemers moeten wel omgevings-bewust zijn
- de nieuwe locatie maakt "plaats" vrij voor zowel nieuwe vestigers als verplaatsers vanuit de Zuidplaspolder. Met de verplaatsers kan de motor van de transitie opgestart worden; hieraan wordt in RZG-verband een hoge prioriteit toegekend
- uiteraard voldoet de nieuwe locatie van 300 ha aan alle eisen die qua duurzaamheid e.d. die door overheden worden gesteld.

symbiose tussen glas en stad

Wij staan niet met onze rug naar de overige ontwikkeling in de Zuidplaspolder. Integendeel, wij hebben in de afgelopen kwartalen ons ten zeerste ingespannen om de kansen voor een nieuwe symbiose tussen glas en stad te concretiseren. Niet alleen om een optimale invulling van de locatie te bewerkstelligen, maar ook om blij te geven van de verantwoordelijkheid van onze sector voor de omgeving. Daarbij zijn veel meer kansen gebleken, dan ook wij tot voor kort als haalbaar beschouwden. Na bedoelde verkenning vervolgen wij onze inzet voor punten, zoals:

- Kyoto en andere grote milieu-opgaven: wij zien duidelijke perspectieven bij energie-optimalisatie, luchtkwaliteit, bestrijding van geluidshinder bij hoofdverkeerswegen, e.d.
- mengvormen van functies leiden tot een doelmatiger ruimtegebruik en verhogen de plan- en belevingskwaliteit van het geheel
- efficiënte oplossingen voor water
- nieuwe vormen van architectuur: kas met vier voorkanten, hier ligt nog een wereld open.

proeftuin voor innovatie

Wij zijn van mening dat de bijzondere situatie die zich in de Zuidplaspolder voordoet, belangrijke leerervaringen op kan leveren voor andere glaslocaties in de Randstad en elders in Nederland. Het bijzondere van de Zuidplaspolder bestaat vooral uit het gegeven, dat zowel glas als stad nog gebouwd moeten worden. Dat schept kansen, die een baanbrekend karakter kunnen hebben. Onze overtuiging klinkt inmiddels ook door in de programmering van het Landelijke Innovatie Platform van het Kabinet. Deze erkenning vereist wel, dat in breder ISP-verband hierop wordt ingespeeld:

- meest tot de verbeelding sprekend is de kas als energiebron; met 1 ha kas kunnen 100 woningen van warmte worden voorzien, met 300 ha dus

30.000 woningen; dit zou, vooralsnog in theorie, inhouden dat voorzien wordt in de verwarming van de gehele nieuwe woningbouwlocatie!

- ook op andere punten, zoals watermanagement, zijn er essentiële perspectieven, zoals water onder de kas
- voorwaarde is wel, dat de omgeving tijdig inspeelt op deze onvermoede potenties; bijvoorbeeld dienen woningbouwprojecten tijdig doordacht te worden op muurverwarming in plaats van de traditionele convectieverwarming
- oftewel: het willen zijn van proeftuin heeft niet alleen consequenties voor de glaslocatie, maar ook voor andere functies, soms op enige afstand van de glaslocatie.

